

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код БӨА-2024/08/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn
Өлгий хот
2024 он

Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга
бөгөөд тэргүүлэх аудитор: Ж.Айгүл

Утас: 70422954 Цахим хаяг: khuanganm@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Х.Женисбек

Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn

Аудитор: Х.Еркебулан

Утас: 99427667 Цахим хаяг: erkebulankh@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу. .

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ.....	3
Асуудлыг онцолсон хэсэг	Error! Bookmark not defined.
Аудитын гол асуудал	Error! Bookmark not defined.
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ.....	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	Error! Bookmark not defined.
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	Error! Bookmark not defined.
4.1 Ерөнхий зүйл.....	22
4.2 Материаллаг байдал	22
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	23
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	23
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	23
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	23
4.5.1 Завсрын аудитын талаар.....	23
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	23
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	Error! Bookmark not defined.
5.1 Төлбөрийн акт	24
5.2 Албан шаардлага	24
5.3 Зөвлөмж	24
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ .	Error! Bookmark not defined.

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын стандарт

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ



БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgii@audit.gov.mn

НОГООННУУР СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Х.ЕСБОЛАТ ТАНАА

2024.03.25 № 361
танай _____ -ны № _____ -т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

1. Сумын Хоршоо хөгжүүлэх сангийн 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд тусгагдсан 97.6 сая төгрөгийн зээлийн авлагын үлдэгдлийг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.2, 26 дугаар зүйлийн 26.1, Нягтлан бодлох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 13 дугаар зүйлийн 13.1, 20 дугаар зүйлийн 20.2.5 дахь заалт, УСНББОУС 1 стандарттай нийцэхгүй, толилуулга, эрх ба үүрэг, оршин байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн

00402440

тайлантай холбоотой онцлох асуудал гараагүй.

Аудитын гол асуудал

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд анхаарал татах асуудал байхгүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудит, аудиторын хариуцлага, аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдэд хамаатай бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР



Ж.АЙГУЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

			Төгрөгөөр
Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>786,854,379.99</u>	<u>555,702,254.26</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	502,777,174.49	265,905,547.76
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	502,777,174.49	265,905,547.76
3121	Төгрөг	499,317,612.49	260,642,681.76
31211	Төрийн сангийн харилцах	499,317,612.49	260,642,681.76
3122	Гадаад валют	3,459,562.00	5,262,866.00
31223	Арилжааны банк дахь харилцах	3,459,562.00	5,262,866.00
33	АВЛАГА	217,019,207.00	202,985,164.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	-	625,069.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	-	613,176.00
336	Зээлийн авлага	217,019,207.00	201,746,919.00
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	217,019,207.00	201,746,919.00
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	217,019,207.00	201,746,919.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	67,057,998.50	86,811,542.50
351	Түүхий эд материал	4,650,701.00	13,968,715.00
35130	Эм боох материал	4,650,701.00	13,968,715.00
354	Хангамжийн материал	42,307,297.50	52,742,827.50
35420	Аж ахуйн материал	25,250,173.00	30,240,173.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	392,364.50	5,837,894.50
35470	Бусад хангамжийн материал	16,664,760.00	16,664,760.00
35600	Мал амьтад	20,100,000.00	20,100,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>4,117,171,732.06</u>	<u>3,999,443,456.81</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	4,117,171,732.06	3,999,443,456.81
392	Биет хөрөнгө	4,111,919,732.06	3,992,488,217.81
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	762,436,870.00	804,875,974.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(112,339,911.72)	(145,246,325.52)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	357,203,962.80	321,398,435.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(236,374,966.64)	(189,509,897.30)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	131,771,451.00	192,506,143.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(102,320,908.48)	(94,389,492.62)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	76,072,236.00	86,814,736.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(50,846,369.78)	(50,897,211.52)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	4,676,488,996.10	4,714,423,332.10
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,391,805,227.22)	(1,649,121,075.33)
39217	Ном	1,633,600.00	1,633,600.00
393	Биет бус хөрөнгө	5,252,000.00	6,955,239.00
39301	Программ хангамж	2,513,400.00	2,509,639.00

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,513,400.00)	(1,086,400.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	5,252,000.00	5,532,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>4,904,026,112.05</u>	<u>4,555,145,711.07</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>56,757,846.00</u>	<u>43,638,513.00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	56,757,846.00	43,638,513.00
413	Өглөг	56,757,846.00	43,638,513.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	20,192,846.00	-
4136	Бусад өглөг	36,565,000.00	43,638,513.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	36,565,000.00	43,638,513.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>4,847,268,266.05</u>	<u>4,511,507,198.07</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	4,847,268,266.05	4,511,507,198.07
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	837,607,694.44	837,887,694.44
51101	Өмч: - төрийн	837,607,694.44	837,887,694.44
512	Хуримтлагдсан үр дүн	3,124,673,261.47	2,788,632,193.49
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	8,099,568,635.57	3,137,103,309.47
51220	Тайлант үеийн үр дүн	(4,974,895,374.10)	(348,471,115.98)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	884,987,310.14	884,987,310.14
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>4,904,026,112.05</u>	<u>4,555,145,711.07</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

		Төгрөгөөр	
Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,828,982,122.25	1,883,406,964.90
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	676,485,425.68	600,184,040.78
110	Орлогын албан татвар	280,705,278.48	400,557,125.28
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	310,973,417.48	442,960,082.76
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	279,226,015.48	432,683,216.51
110002	Үйл ажиллагааны орлого	27,143,402.00	8,348,007.00
110003	Хөрөнгийн орлого	-	1,548,859.25
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	4,604,000.00	380,000.00
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(30,268,139.00)	(42,402,957.48)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(30,268,139.00)	(42,402,957.48)
113	Хөрөнгийн албан татвар	16,385,800.00	10,970,700.00
113002	Бууны албан татвар	2,871,000.00	1,860,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	13,514,800.00	9,110,700.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	379,394,347.20	188,656,215.50
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	49,949,804.00	38,257,093.50
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	49,169,804.00	36,952,093.50

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	780,000.00	1,305,000.00
1181	Газрын төлбөр	4,011,413.00	3,208,868.00
118101	Газрын төлбөр	4,011,413.00	3,208,868.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	325,433,130.20	147,190,254.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	3,165,700.00	4,674,000.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	322,267,430.20	142,516,254.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	258,610,794.57	382,015,823.12
120	Нийтлэг татварын бус орлого	258,610,794.57	382,015,823.12
120002	Хүүгийн орлого	14,694,328.57	30,340,865.12
120003	Торгуулийн орлого	13,645,400.00	9,250,000.00
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	23,670,252.00	33,272,224.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	23,670,252.00	33,272,224.00
120009	Бусад орлого	31,952,572.00	32,501,809.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	155,792,242.00	267,400,925.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	18,856,000.00	9,250,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	893,885,902.00	901,207,101.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	4,390,600.00	13,601,335.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	7,318,884.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4,390,600.00	6,282,451.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	868,985,300.00	875,808,500.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	508,577,100.00	369,333,700.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	360,408,200.00	506,474,800.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	20,510,002.00	11,797,266.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	20,510,002.00	11,797,266.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,487,448,020.04	1,732,475,380.88
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,487,448,020.04	1,732,475,380.88
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,422,882,820.04	1,732,475,380.88
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	623,597,856.00	616,491,659.46
210101	Үндсэн цалин	448,531,567.00	414,645,870.63
210102	Нэмэгдэл	74,571,602.00	145,031,331.00
210104	Урамшуулал	20,752,863.00	14,150,450.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	79,741,824.00	42,664,007.83
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	72,804,363.00	77,711,369.17
210201	Тэтгэврийн даатгал	66,672,463.00	74,342,644.17
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,533,300.00	846,200.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,225,900.00	660,925.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	306,500.00	169,200.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,066,200.00	1,692,400.00

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	183,856,419.80	16,211,413.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	40,984,589.00	4,934,458.00
210302	Түлш, халаалт	141,171,830.80	11,276,955.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,700,000.00	-
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	31,789,000.00	120,924,941.00
210401	Бичиг хэрэг	3,990,500.00	7,102,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	25,148,800.00	107,955,941.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,561,700.00	5,411,900.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	88,000.00	455,100.00
2105	Нормативт зардал	457,000.00	2,930,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	457,000.00	2,930,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	12,690,600.00	25,644,240.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	66,400.00	3,318,940.00
210604	Урсгал засвар	12,624,200.00	22,325,300.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,174,000.00	11,965,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,174,000.00	11,965,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	9,155,200.00	33,579,460.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	7,920,700.00	31,693,200.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	414,300.00	97,400.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	90,300.00	92,400.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	184,900.00	399,200.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	75,000.00	94,600.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	332,500.00	998,700.00
210807	Газрын төлбөр	37,300.00	135,260.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	8,000.00	-
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	92,200.00	68,700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	482,358,381.24	827,017,298.25
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	88,451,583.00	383,660,498.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	380,800.00	2,647,600.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	393,525,998.24	440,709,200.25
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	64,565,200.00	-
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	41,534,600.00	-
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	41,534,600.00	-
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	23,030,600.00	-
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	23,030,600.00	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	341,534,102.21	150,931,584.02
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	5,316,429,476.31	499,402,700.00
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-Үндсэн хөрөнгө	4,864,985,067.57	499,402,700.00
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-Бараа материал	451,444,408.74	-
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(5,316,429,476.31)	(499,402,700.00)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(4,974,895,374.10)	(348,471,115.98)

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

			Төгрөгөөр
Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1,742,467,820.25	1,646,458,375.90
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	676,485,425.68	600,184,040.78
110	Орлогын албан татвар	280,705,278.48	400,557,125.28
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	310,973,417.48	442,960,082.76
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	279,226,015.48	432,683,216.51
110002	Үйл ажиллагааны орлого	27,143,402.00	8,348,007.00
110003	Хөрөнгийн орлого		1,548,859.25
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	4,604,000.00	380,000.00
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(30,268,139.00)	(42,402,957.48)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(30,268,139.00)	(42,402,957.48)
113	Хөрөнгийн албан татвар	16,385,800.00	10,970,700.00
113002	Бууны албан татвар	2,871,000.00	1,860,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	13,514,800.00	9,110,700.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	379,394,347.20	188,656,215.50
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	49,949,804.00	38,257,093.50
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	49,169,804.00	36,952,093.50
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	780,000.00	1,305,000.00
1181	Газрын төлбөр	4,011,413.00	3,208,868.00
118101	Газрын төлбөр	4,011,413.00	3,208,868.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	325,433,130.20	147,190,254.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	3,165,700.00	4,674,000.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	322,267,430.20	142,516,254.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	172,096,492.57	145,067,234.12
120	Нийтлэг татварын бус орлого	172,096,492.57	145,067,234.12
120002	Хүүгийн орлого	14,694,328.57	30,340,865.12
120003	Торгуулийн орлого	13,645,400.00	9,250,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	111,804,192.00	72,974,560.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	111,804,192.00	72,974,560.00
120009	Бусад орлого	31,952,572.00	32,501,809.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	893,885,902.00	901,207,101.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	4,390,600.00	13,601,335.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	7,318,884.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4,390,600.00	6,282,451.00

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	868,985,300.00	875,808,500.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	508,577,100.00	369,333,700.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	360,408,200.00	506,474,800.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	20,510,002.00	11,797,266.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	20,510,002.00	11,797,266.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1,497,872,332.00	1,328,627,302.63
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,497,872,332.00	1,328,627,302.63
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,073,678,681.00	1,328,627,302.63
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	611,695,128.00	642,278,145.63
210101	Үндсэн цалин	446,487,256.00	378,836,418.63
210102	Нэмэгдэл	77,693,197.00	145,031,330.00
210104	Урамшуулал	22,340,463.00	18,966,397.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	65,174,212.00	99,444,000.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	66,619,045.00	70,637,998.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	46,102,745.00	44,805,699.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,129,000.00	6,458,099.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,103,000.00	5,166,500.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,025,900.00	1,291,600.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,258,400.00	12,916,100.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	182,609,200.00	21,664,985.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	27,718,989.00	7,125,000.00
210302	Түлш, халаалт	153,190,211.00	14,539,985.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,700,000.00	
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	23,932,800.00	103,835,299.00
210401	Бичиг хэрэг	2,021,000.00	5,679,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	19,262,100.00	92,359,799.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,561,700.00	5,411,900.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	88,000.00	384,600.00
2105	Нормативт зардал	457,000.00	2,930,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	457,000.00	2,930,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	13,722,700.00	36,553,440.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	83,000.00	3,382,440.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл		71,000.00
210604	Урсгал засвар	13,639,700.00	33,100,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,174,000.00	11,965,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,174,000.00	11,965,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	10,207,700.00	36,129,060.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	8,867,200.00	34,171,900.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	414,300.00	177,900.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	90,300.00	92,400.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	184,900.00	399,200.00

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	75,000.00	85,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	434,700.00	998,700.00
210807	Газрын төлбөр	37,300.00	135,260.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	10,000.00	
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	94,000.00	68,700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	158,261,108.00	402,633,375.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	157,508,108.00	399,520,675.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	753,000.00	3,112,700.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	424,193,651.00	-
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	401,163,051.00	-
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	401,163,051.00	
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	23,030,600.00	-
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	23,030,600.00	
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>244,595,488.25</u>	<u>317,831,073.27</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	15,596,000.00	554,702,700.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	15,596,000.00	554,702,700.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	15,596,000.00	554,702,700.00
220001	Барилга байгууламж		173,377,050.00
221001	Их засвар		96,145,200.00
222001	Тоног төхөөрөмж		83,514,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	15,596,000.00	146,366,450.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал		55,300,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(15,596,000.00)</u>	<u>(554,702,700.00)</u>
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	=	=
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	228,999,488.25	(236,871,626.73)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	273,777,686.24	502,777,174.49
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	502,777,174.49	265,905,547.76

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Төгрөгөөр

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,393,229,753.44	3,878,906,976.62	3,607,726,029.82	9,879,862,759.88
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	(1,555,622,059.00)	(2,993,919,666.48)	4,491,842,605.75	(57,699,119.73)
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	837,607,694.44	884,987,310.14	8,099,568,635.57	9,822,163,640.15
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт				-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт				-

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				-
C07	Тайлант үеийн үр дүн			(4,974,895,374.10)	(4,974,895,374.10)
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	837,607,694.44	884,987,310.14	3,124,673,261.47	4,847,268,266.05
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	837,607,694.44	884,987,310.14	3,124,673,261.47	4,847,268,266.05
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			12,430,048.00	12,430,048.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	837,607,694.44	884,987,310.14	3,137,103,309.47	4,859,698,314.05
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт				-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	280,000.00			280,000.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				-
D08	Тайлант үеийн үр дүн			(348,471,115.98)	(348,471,115.98)
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	837,887,694.44	884,987,310.14	2,788,632,193.49	4,511,507,198.07

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Төгрөгөөр

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,143,858,600.00	1,830,162,482.63
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,554,055,500.00	1,330,759,782.63
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,536,233,100.00	1,330,759,782.63
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	671,178,900.00	642,278,145.63
210101	Үндсэн цалин	383,467,800.00	378,836,418.63
210102	Нэмэгдэл	156,410,500.00	145,031,330.00
210104	Урамшуулал	30,375,600.00	18,966,397.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	100,925,000.00	99,444,000.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	72,022,500.00	70,637,998.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	45,175,100.00	44,805,699.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,711,900.00	6,458,099.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,369,500.00	5,166,500.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,342,400.00	1,291,600.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,423,600.00	12,916,100.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	220,329,300.00	206,311,389.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	36,533,300.00	36,925,015.00
210302	Түлш, халаалт	182,796,000.00	168,386,374.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,000,000.00	1,000,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	101,789,600.00	101,710,150.00
210401	Бичиг хэрэг	5,679,000.00	5,679,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	90,314,100.00	90,234,650.00

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,411,900.00	5,411,900.00
210404	Ном, хэвлэл	384,600.00	384,600.00
2105	Нормативт зардал	2,930,000.00	2,930,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,930,000.00	2,930,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	82,925,300.00	63,668,440.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	35,098,000.00	22,382,440.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	71,000.00	71,000.00
210604	Урсгал засвар	47,756,300.00	41,215,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	11,264,100.00	11,215,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	11,264,100.00	11,215,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	101,621,300.00	49,629,060.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	99,003,000.00	47,671,900.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	742,900.00	177,900.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	180,600.00	92,400.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	399,800.00	399,200.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	85,000.00	85,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	998,800.00	998,700.00
210807	Газрын төлбөр	142,500.00	135,260.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	68,700.00	68,700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	272,172,100.00	182,379,600.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	268,484,400.00	179,266,900.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,687,700.00	3,112,700.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	17,822,400.00	-
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	17,822,400.00	-
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	17,108,400.00	
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	714,000.00	
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	589,803,100.00	499,402,700.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	589,803,100.00	499,402,700.00
220001	Барилга байгууламж	214,335,700.00	173,377,050.00
221001	Их засвар	100,000,000.00	96,145,200.00
222001	Тоног төхөөрөмж	100,000,000.00	83,514,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	175,467,400.00	146,366,450.00
13	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,143,858,600.00	1,884,212,218.63
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,979,045,100.00	1,841,509,882.63
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1,472,570,300.00	1,335,035,082.63
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	506,474,800.00	506,474,800.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	164,813,500.00	42,702,336.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	100,000,000.00	42,702,336.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	64,813,500.00	
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		120,082,328.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		174,132,064.00

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ		
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	13.00	13.00
610001	Төсвийн байгууллага	13.00	13.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	35.00	35.00
620001	Удирдах ажилтан	15.00	15.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	11.00	11.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	4.00	4.00
620004	Гэрээт ажилтан	5.00	5.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	35.00	35.00
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10.00	10.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	6.00	6.00
650010	Гэрээт ажилтан	5.00	5.00
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	14.00	14.00

2.5 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Төгрөгөөр Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	13,601,335.00
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	13,601,335.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	12,901,334.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	12,901,334.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,125,149.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,125,149.00
2107	Томилолт, зочны зардал	750,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	750,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,026,185.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,026,185.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	700,001.00
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	700,001.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	13,601,335.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	13,601,335.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	7,318,884.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	6,282,451.00
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, зорилтын талаар

Ногооннуур сумын Засаг дарга нь эдийн засаг, нийгмийн асуудлаар бие даан шийдвэр гаргах, төрийн бодлого, хууль тогтоомжийн биелэлтийг хэрэгжүүлэх, иргэдэд үзүүлэх засаг захиргааны болон нийгмийн үйлчилгээг зохион байгуулах, хяналт тавих чиг үүрэг бүхий байгууллага юм.

Тайлант онд “хөрөнгө оруулалтыг сумын хөгжилтэй уялдуулах замаар ард түмний санал санаачилгад тулгуурлан хэрэгжүүлснээр нийгэм эдийн засгийн хөгжлийг хурдасгаж, аймгийн Загвар сум болгох” гэсэн зорилт дэвшүүлэн ажилласан байна.

Дээрх зорилтын хүрээнд доорх дэд зорилтуудыг хэрэгжүүлэхээр тусгасан байна. Үүнд:

- *Төрийн албаны болон холбогдох хууль тогтоомжуудыг ажилдаа мөрдлөг болгож, авлига, ашиг сонирхлын зөрчилд автахгүй байх*
- *Үйл ажиллагаандаа төрийн албаны стандартыг дагаж мөрдөн, дотоод ажлыг сайжруулах*
- *Ажлын цагийн ашиглалтыг сайжруулж, иргэдэд үзүүлэх төрийн үйлчилгээний ажлын хөнгөн шуурхай байдлыг хангах.*
- *Байгууллагын санхүүгийн болон бусад үйл ажиллагаанд ил тод байдлыг хангаж ажиллах*

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны талаар

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Төрийн албаны тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Шилэн дансны тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжуудыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажилласан байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч 2023 онд шалгалтад хамрагдаагүй тул дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Байгууллагын мөрдөж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн талаар

Ногооннуур сумын Засаг даргын тамгын газрын даргын 2020 оны 06 дугаар сарын 17-ны өдрийн А/07 дугаар тушаалаар баталсан Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг мөрдөж ажилласан байна.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн ба тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Сангийн сайдын 2023 оны 65 дугаар “Хөтөлбөр батлах тухай” тушаалаар аккруэл суурьт УСНББОУС-ыг нэвтрүүлэх дунд хугацааны хөтөлбөрийг баталсан байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2023 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дугаар тушаалаар баталсан “Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 348.9 сая төгрөгөөр буюу 7.2 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

	<i>/мянган төгрөгөөр/</i>		
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	502,777.2	265,905.5	-236,871.7
Авлага	217,019.2	202,985.2	-14,034.0
Урьдчилж гарсан зардал	0	0	0
Бараа материал	67,058.0	86,811.5	19,753.5
Үндсэн хөрөнгө	4,117,171.7	3,999,443.5	-117,728.2
Нийт хөрөнгө	4,904,026.1	4,555,145.7	-348,880.4
Өр төлбөр	56,757.8	43,638.5	-13,119.3
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	4,847,268.3	4,511,507.2	-335,761.1
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	4,904,026.1	4,555,145.7	-348,880.4

Эх сурвалж: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

Дээрх хүснэгтээс харахад мөнгөн хөрөнгө, авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, өглөгийн дансанд нөлөө бүхий өөрчлөлт гарсан байна.

3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл 265.9 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 236.9 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 2. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл

/сая төгрөгөөр/

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+),
			Бууралт (-)
Кассад байгаа бэлэн мөнгө	-	-	-
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	502.7	265.9	(236.8)
Төгрөг	502.7	265.9	(236.8)
Төрийн сангийн харилцах	499.3	260.6	(238.7)
Арилжааны банк дахь харилцах	3.4	5.3	1.9
Дүн	502.7	265.9	(236.8)

Эх сурвалж: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

Оны эцэст Төсвийн ерөнхий орлогын дансанд 86.5 сая төгрөгийн, ОНХС-д 98.7 сая төгрөгийн, Сум хөгжүүлэг сангийн дансанд 75.5 сая төгрөгийн, Эмийн эргэлтийн сан 5.2 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Мөнгөн хөрөнгө данстай холбоотой зөрчил гараагүй.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эцсийн үлдэгдэл 202.9 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 14.1 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 3. Авлагын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөгөөр/
			Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчтай холбогдсон авлага	-	0.6	0.6
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	-	0.6	0.6
Зээлийн хүүгийн авлага	-	-	-
Байгууллагаас авах авлага	-	-	-
Хувь хүмүүсээс авах авлага	-	-	-
Зээлийн авлага	217.0	201.7	(15.3)
Хувь хүмүүст олгосон зээл	217.0	201.7	(15.3)
Дүн	217.0	202.9	(14.1)

Эх сурвалж: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

Ажиллагсадтай холбоотой авлага 0.6 сая төгрөгөөр, төлбөртэй үйлчилгээний авлага 0.6 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлага 15.3 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Сумын Хоршоо хөгжүүлэх сангийн 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар 189,316.8 мянган төгрөгийн зээлийн авлагын үлдэгдэл байгаагаар тайлагнасан ба зээлийн авлагын дэлгэрэнгүй бүртгэлээр 32 иргэнтэй холбоотой 196,356.3 мянган төгрөгийн зээлийн авлагын үлдэгдэлтэй байна. Үүнээс 18 иргэнтэй холбоотой 90,615.7 мянган төгрөгийн хугацаа хэтэрсэн хөнгөлөлттэй зээлийн авлагатай байгааг барагдуулах арга хэмжээ аваагүй, үлдэгдэл нь баталгаажаагүй, санхүүгийн тайлан болон зээлийн авлагын дэлгэрэнгүй бүртгэлд тусгагдсан авлагын үлдэгдэл 7,040.0 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй байна.

3.5.3 Урьдчилгаа

Урьдчилж гарсан зардал дансанд өөрчлөлт ороогүй байна.

3.5.4 Бараа материал

Бараа материалын дансны эцсийн үлдэгдэл 86.8 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 19.7 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 5. Бараа материалын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	/сая төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Түүхий эд материал	4.6	14.0	9.4
Эм боох материал	4.6	14.0	9.4
Бэлэн бүтээгдэхүүн	-	-	-
Хангамжийн материал	42.3	52.7	10.4
Бичиг хэргийн материал	-	-	-
Аж ахуйн материал	25.2	30.2	5.0
Сэлбэг хэрэгсэл	-	-	-
Түлш, шатах тослох материал	0.4	5.8	5.4
Хүнсний материал	-	-	-
Бусад хангамжийн материал	16.7	16.7	-
Мал амьтад	20.1	20.1	-
Дүн	67.0	86.8	19.8

Эх сурвалж: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

ЗДТГ 71.5 сая төгрөгийн, ИТХ 1.3 сая төгрөгийн, Эмийн эргэлтийн сан 14.0 сая төгрөгийн нийтдээ 86.8 сая төгрөгийн бараа материалын үлдэгдэлтэй байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Бараа материал данстай холбоотой зөрчил гараагүй.

3.5.5 Бусад эргэлтийн хөрөнгө:

Бусад эргэлтийн хөрөнгө байхгүй байна.

3.5.6 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл цэвэр дүнгээр 3,999.4 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 117.8 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 7. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	/сая төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Биет хөрөнгө	4,112.0	3,992.5	(119.5)
Барилга, байгууламж, орон сууц	650.1	659.7	9.6
Авто-тээврийн хэрэгсэл	120.8	131.9	11.1
Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	29.5	98.1	68.6
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	25.3	35.9	10.6

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Зам, гүүрийн байгууламж	3,284.7	3,065.3	(219.4)
Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	-	-	-
Бусад үндсэн хөрөнгө	-	-	-
Дуусаагүй барилга, байгууламж	-	-	-
Ном	1.6	1.6	0
Биет бус хөрөнгө	5.2	6.9	1.7
Программ хангамж	-	1.4	1.4
Бусад биет бус хөрөнгө	5.2	5.5	0.3
Дүн	4,117.2	3,999.4	(117.8)

Эх сурвалж: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

Үндсэн хөрөнгийн данс оны эхэнд 4.112.0 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй ба төсвийн хөрөнгөөр 55.3 сая төгрөгийн хөрөнгийг худалдан авч, 267.6 сая төгрөгийн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авч, аймгийн ИТХ-ын 2023 оны 03 дугаар сарын 23-ны 156 тоот тогтоолоор 117.2 сая төгрөгийн хөрөнгийг акталж, аймгийн ИТХ-ын 2023 оны 03 дугаар сарын 23-ны 156 тоот тогтоолоор 40.0 сая төгрөгийн Ланд-100, аймгийн ИТХ-ын 2023 оны 03 дугаар сарын 23-ны 149 тоот тогтоолоор 22.5 сая төгрөгийн Ланд-80, аймгийн ИТХ-ын 2023 оны 09 дүгээр сарын 05-ны 117 тоот тогтоолоор 20.0 сая төгрөгийн УАЗ-390942017 маркийн фермер авто машиныг аймгийн Төрийн өмчийн газарт, 6.9 сая төгрөгийн УАЗ-469 маркийн авто машиныг Цагдаагийн газарт шилжүүлсэн байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Үндсэн хөрөнгө данстай холбоотой зөрчил гараагүй.

3.5.7 Өр төлбөр

Өр төлбөр данс 2023 оны эхэн үлдэгдэлгүй ба оны эцэст 43.6 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарсан байна.

Хүснэгт 8. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	/ сая төгрөгөөр /	
		Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Өглөг	-	43.6	43.6
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	-	-	-
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	-	-	-
Бусад өглөг	-	-	-
Байгууллагад төлөх өглөг	-	43.6	43.6
Хувь хүмүүст төлөх өглөг	-	-	-
Дүн	-	43.6	43.6

Эх сурвалж: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

ОНХСан 36.5 сая төгрөгийн, Эмийн эргэлтийн сан 7.1 сая төгрөгийн өглөгтэй гарсан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Өглөг данстай холбоотой зөрчил гараагүй.

3.5.10 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 4,511.5 сая төгрөг болж өмнөх оны үлдэгдлээс 335.7 сая төгрөгөөр буурсан нь тайлант үеийн үр дүнтэй холбоотой байна.

Хүснэгт 9. Засгийн газрын хувь оролцоо

/ сая төгрөгөөр /

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	837.6	837.9	0.3
Хуримтлагдсан үр дүн	3,124.7	3,673.6	548.9
Өмнөх үеийн үр дүн	8,099.6	3,137.1	(4,962.5)
Тайлант үеийн үр дүн	(4,974.9)	(348.5)	(4,626.4)
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	885.0	885.0	0
Дүн	4.847.2	4,511.5	-335.7

Эх сурвалж: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Ногооннуур сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 1,970.7 сая төгрөгөөр, төсвийн зарлагыг 2,143.8 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн тодотголоор 173.1 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж, 2,143.8 сая төгрөгөөр баталсан байна.

Нийт зардлын 1,103.2 сая төгрөгийг улсын төсвийн санхүүгийн дэмжлэгээр, 369.3 сая төгрөгийг сумын орон нутгийн төсвийн орлогын санхүүжилтээр, 506.5 сая төгрөгийг Орон нутгийн хөгжлийн сангаас, 100.0 сая төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 64.8 сая төгрөгийг урьд оны үлдэгдлээс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ..

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Ногооннуур сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2023 онд гүйцэтгэлээр нийтдээ 1,884.2 сая төгрөгийн тусламж санхүүжилтийн орлого бүрдүүлсэн байна. Үүнд: улсын төсвөөс 369.3 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг авч, сумын орон нутгийн төсвөөс 965.7 сая төгрөгийн, Орон нутгийн хөгжлийн сангаас 506.5 сая төгрөгийн санхүүжилт авч, төсөвт байгууллагын үйл ажиллагааны орлогоос 42.7 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлжээ.

Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 39.7 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлсэн нь Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлагын эргэн төлөлтийн орлого, 3.0 сая төгрөг нь ОНХСангийн орлого байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,830.2 сая төгрөг буюу 85.3 хувьтай байгаа нь төвлөрүүлсэн болон дутуу авсан санхүүжилт, тасарсан орлого, мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлтэй холбоотой байна. Татварын орлого нь төрийн сангийн зарлагын гүйлгээг 12 дугаар сарын 25-ны өдрөөр тасалбар болгож хааснаар дутуу биелэгдсэн байна.

Сумын орон нутгийн төсвийн орлогын талаар:

Аймгийн ИТХ-ын 2022 оны “Орон нутгийн төсөв батлах тухай” 132 дугаар тогтоолоор Ногооннуур сумын 2023 оны орон нутгийн төсвийн орлогын төлөвлөгөөг 666.4 сая төгрөгөөр баталж, аймгийн ИТХ-ын хуралдааны “2023 оны төсөвт тодотгол хийх тухай” 2023 оны 192 дугаар тодотголоор 666.4 сая төгрөгөөр хэвээр нь баталсан байна.

Сумын ИТХ-ын 2023 оны 68 дугаар хуралдааны тогтоолоор 2023 орлогын төлөвлөгөөг 724.1 сая төгрөгөөр 57.7 сая төгрөгөөр нэмж баталсан байна.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвийн орлогод 672.3 сая төгрөгийн орлого оруулж, төлөвлөгөөг 51.9 сая төгрөгөөр буюу 7.2 хувиар тасарсан байна.

<i>Хүснэгт №2 Орон нутгийн орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл</i>			<i>/сая төгрөг/</i>	
<u>Үзүүлэлт</u>	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	<u>Өсөлт/+, бууралт -/</u>	<u>Дүнд эзлэх хувь</u>
I.Татварын орлого	716.6	630.5	86.1	88.0
II.Татварын бус орлого	7.5	41.7	-34.2	554.5
Нийт дүн	724.1	672.2	51.9	92.8

Эх сурвалж: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

Орон нутгийн татварын орлогод 716.6 сая төгрөг төлөвлөж гүйцэтгэлээр 630.5 сая төгрөг оруулж 86.1 сая төгрөгөөр буюу 12 хувиар тасарсан. Татварын бус орлогод 7.5 сая төгрөг төлөвлөж гүйцэтгэлээр 41.7 сая төгрөг оруулан 34.2 сая төгрөгөөр давуулсан биелүүлсэн байна.

Орлогын нэр төрлөөр авч үзэхэд цалин хөлс түүнтэй адилтгах орлого 106.6 сая, хүүгийн орлого 0.6 сая төгрөгөөр, хөрөнгө борлуулсан орлого 0.1 сая, хөрөнгийн орлого 1.5 сая, ойгоос мод түлээ мод бэлтгэж ашигласны төлбөр 0.7 сая, хүү торгуулийн орлого 1.7 сая төгрөгөөр давж, төлөвлөгдөөгүй нэр заагдаагүй бусад орлогоос 32.5 сая, малд ногдуулах албан татвараас 9.1 сая төгрөгийн орлого оруулсан нь төлөвлөгөөний биелэлтэд голлон нөлөөлсөн байна.

Цалин хөлс түүнтэй адилтгах орлогын татварын орлогоос ХХОАТ-ын буцаан олголтод 42.4 сая төгрөг олгосон байна.

Үйл ажиллагааны орлогын албан татвар 52.6 сая төгрөгөөр, бууны албан татвар 3.0 сая төгрөгөөр, үл хөдлөх хөрөнгийн татвар 2.8 сая төгрөгөөр, улсын тэмдэгтийн хураамж 16.9 сая төгрөгөөр, газрын төлбөр 9.3 сая төгрөгөөр, түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр 38.7 сая төгрөгөөр, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж 10.0 сая төгрөгөөр, агнуурын нөөцийн төлбөр 70.9 сая төгрөгөөр тус тус тасарсан байна.

Орон нутгийн ерөнхий орлогын 910 тоот дансанд оны эхэнд 379.2 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй ба 672.7 сая төгрөгийн татварын орлого төвлөрүүлж, оны эцэст 86.5 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Хүснэгт №3 Төсвийн байгууллагуудын 2023 оны төсвийн зарлагын гүйцэтгэл:

<i>/сая төгрөг/</i>				
<u>Д/д</u>	<u>Байгууллагын нэр</u>	<u>Батлагдсан төсөв</u>	<u>Гүйцэтгэл</u>	<u>Хэтрэлт, хэмнэлт</u>
1	ИТХурал	213.7	186.8	-26.9
2	ЗДТГазар	1,033.0	936.9	-96.1
3	Ерөнхий боловсролын 1-р сургууль	76.0	75.9	-0.1
4	Ерөнхий боловсролын 2-р сургууль	21.2	17.2	-4.0
5	Ерөнхий боловсролын 3-р сургууль	15.4	15.3	-0.2
6	Ерөнхий боловсролын 4-р сургууль	11.8	11.3	-0.5
7	Хүүхдийн цэцэрлэг	15.2	15.2	-
8	Хүүхдийн цэцэрлэг-2	32.5	23.6	- 8.9
9	Соёлын төв	8.2	7.0	-0.8
10	Эрүүл мэндийн төв	27.1	27.1	-

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

11	ОНХСан	589.8	499.4	-90.4
12	СХСан	100.0	14.2	-85.8
	Нийт дүн	2,143.9	1,830.2	-313.7

Эх сурвалж: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

Сумын ЗДТГ, ИТХ-ын төсвийн гүйцэтгэл төлөвлөснөөс бага гүйцэтгэлтэй гарсан төлөвлөлттэй холбоотой байна. ОНХСангийн төсвийн гүйцэтгэлд 5 төсөл хөтөлбөрийн ажил дутуу хийгдсэн нь нөлөөлсөн байна.

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2023 онд 13.6 сая төгрөгийн нэмэлт санхүүжилт авсан байна. Үүнд: дээд шатны төсвийн захирагчаас нийт 7.3 сая төгрөг, төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон орлогоос 6.3 сая төгрөгийн нэмэлт санхүүжилт хүлээн авч тээвэр шатахууны зардалд 2.1 сая, томилолтын зардалд 0.8 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 10.0 сая төгрөг, төвлөрүүлэг шилжүүлэг 0.7 нийт 13.6 сая төгрөгийг зарцуулжээ.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд хуулиар зөвшөөрөгдөөгүй орлого ороогүй байна.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2023 онд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Х.Еркебулан гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, дарга, тэргүүлэх аудитор Ж.Айгүл нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 03 дугаар сарын 04-ний өдрийн 01/42 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт хөрөнгийг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн байдлын тайлангийн нийт хөрөнгийн 4,904.0 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 73.6 сая төгрөгөөр, тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгахад “Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль”-ийн хэрэгжилтийг хангаж ажилласан ба алдаа, зөрчил илрээгүй.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны мэдээллээс санхүүгийн тайлангийн аудитын программд орсон мэдээллийн хэрэгжилтийг шалгасан.

Шилэн дансанд цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын нийтдээ 227.7 сая төгрөгийн 28 мөнгөн гүйлгээ, цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 227.7 сая төгрөгийн 28 мөнгөн гүйлгээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах шийдвэрийн 1,072.4 сая төгрөгийн 18 мөнгөн гүйлгээг бүрэн мэдээлсэн байна. Шилэн дансанд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилтийн хувь 100 хувьтай байна.

Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтэд хийсэн аудитаар алдаа, зөрчил илрээгүй тул нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

Аудитын илрүүлэлт:

Шилэн данстай холбоотой зөрчил гараагүй.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд алдаа зөрчилтэй суудал гараагүй байна.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Завсрын аудит хийгдээгүй болно.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар акт, албан шаардлага, зөвлөмж өгөгдөөгүй байна.

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт
/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					
Албан шаардлага					
Зөвлөмж	0	0	0	0	0
Нийт дүн	0	0	0	0	0

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар алдаа зөрчил гараагүй байна.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлангаар сумын Засаг дарга нарт “Малын татвараас орох орлогыг үндэслэлтэй төлөвлөж, сумын ИТХ-аар батлуулж, орлогыг сумын төсвийн орлогод бүрэн төвлөрүүлж ажиллах” талаар зөвлөмж өгөгдсөн байна. Ногооннуур сумын ИТХ-аас малын тоо толгойн албан татварын орлогын төлөвлөгөөг батлаагүй байна.

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах зүйл байхгүй.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайлантай холбоотой алдаа зөрчил илрээгүй болно.

5.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар төлбөрийн акт тогтоогдоогүй.

5.2 Албан шаардлага

Аудитаар албан шаардлага өгөгдөөгүй.

5.3 Зөвлөмж

Аудитаар зөвлөмж өгөгдөөгүй

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сангийн нийт 4 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 1 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 1 байгууллага, 2 сангийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулсан.

Ерөнхий боловсролын 1, 2, 3, 4 дүгээр сургууль, хүүхдийн 1, 2 дугаар цэцэрлэг, Соёлын төв, Эрүүл мэндийн төвийн орон нутгийн төсвөөс олгосон тогтмол зардлын санхүүжилтийг нэгтгэлд хамруулсан байна.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудаас Засаг даргын тамгын газрын санхүүгийн тайланд “Өөрчлөлтгүй” дүгнэлт өгсөн. Сумын ИТХ, Орон нутгийн хөгжлийн сан, Сум хөгжүүлэх сангийн тайланг түүвэрт хамруулж үзсэн.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 159.1 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 147.1 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгуулах 2 албан шаардлага, 1 заалттай 12.0 сая төгрөгийн зөвлөмж өгөгдсөн байна.

Хүснэгт 4: Төсөвт байгууллагуудын алдаа зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Сумын ЗДТГазар	2	61.5					1	49.5	1	12.0
2	ХХС	1	97.6					1	97.6		
Нийт дүн		3	159.1					2	147.1	1	12.0

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн								